

транспортирование, оптимизация, компьютерные средства, приведенные затраты.

OPTIMIZING THE COST OF FERTILIZING THE SOIL UNDER THE PLANNED HARVEST

Pyskun V., Pencov V., Institute of animal science NAAS

Developed and adapted to the economic conditions of the computer means of calculating doses of organic and mineral fertilizers under planned harvest crops with optimal plan of export fertilizers to the field and evaluation the resulted expenses.

Keywords: Organic and mineral fertilizer dose, harvest crops, transportation, optimization, computer facilities, resulted expenses.

УДК 636.32/38.082

ФОРМУВАННЯ БАЖАНИХ ГЕНОТИПІВ, ГЕНЕАЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ СТАДА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ОВЕЦЬ, СТВОРЮВАНОВОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО М'ЯСНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ

**Помітун І.А., д. с.-г. н., Косова Н.О., к. с.-г. н., Рязанов П.О., м. н. с.,
Бойко Н.В., н. с., Помітун Л.І., н. с., Кравцов А.В., асп.**

Інститут тваринництва НААН

Розкрито прийоми одержання бажаних генотипів, особливості генеалогічної структури та наведено показники продуктивності овець, створюваного типу, спеціалізованого м'ясного напрямку продуктивності на основі кросбридингу з використанням тварин дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи, олібс, латвійської темноголової породи та меріноландшаф. Доведено, що тварини бажаних генотипів мають істотні переваги над вихідною материнською формою за показниками інтенсивності росту, живої маси, забійними якостями та відносяться за типом руна до напівтонкорунних овець. Наведено характеристики створюваних ліній.

Ключові слова: вівці, м'ясний напрям, поєднуваність генотипів, генеалогічна структура, продуктивність.

Зміна стратегічного напрямку розвитку вівчарства з одержання вовни на збільшення виробництва баранини обумовлена цілим рядом об'єктивних економічних та соціальних факторів. Така ситуація характерна як для більшості країн, що утворилися на пострадянському просторі, так і країн із традиційно високорозвиненим вівчарством. На необхідності зазначених змін у селекції та технології виробництва наголошується у цілому ряді публікацій [2, 4, 5, 6].

У процесі розвитку цього стратегічного напрямку за останні п'ять років відбулися певні зміни у породному складі поголів'я овець. За повідомленнями [8, 9] було створено породу австралійських м'ясних меріносів, нові породи та типи овець м'ясного напрямку продуктивності в країнах СНД.

В Україні пошукові роботи щодо вибору вихідних порід та оцінки їх поєднуваності при схрещуванні, опрацювання методичних прийомів підвищення відтворювальної здатності, інтенсивності росту, забійних і м'ясних якостей, обґрунтування параметрів продуктивності та критеріїв селекції овець спеціалізованого

м'ясного напрямку продуктивності припадають на початок минулого десятиріччя [1, 3]. Упродовж останніх років відбувається накопичення поголів'я в базових господарствах, здійснюється формування генеалогічної структури стад та оцінка і добір тварин бажаних генотипів, обґрунтування мінімальних вимог до продуктивності та сучасних прийомів добору тварин [7].

Виходячи з цього, метою роботи стала оцінка продуктивності овець, створеного спеціалізованого м'ясного напрямку продуктивності, окремих генеалогічних формувань та тварин бажаних генотипів за основними показниками продуктивності і відтворювальної здатності.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проведено у базовому господарстві СТОВ "Агрофірмі "Барвінківська" Барвенківського району Харківської області та лабораторії технологічних і селекційних досліджень у вівчарстві Інституту тваринництва НААН.

Вихідне поголів'я овець у кількості 6 ярок 14-15-міс. віку, 182 ярки 6-8-міс. віку і 12 голів баранів було придбано господарством у 2005 році. Згідно з племінними свідоцтвами постачальником племінного молодняка було ТОВ "Шаролезька вівця" Новомосковського району Дніпропетровської області, репродуктор із розведення овець дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи (ДТ АМВ) та породи олібс (Ол). Ярки та переярки були представлені помісями, яких одержано від використання вівцематок ДТ АМВ у підборі до баранів породи олібс (Ол). Поголів'я походило від двох баранів – плідників породи олібс № 175М та № 368М. Усе поголів'я належало до класу еліта. Жива маса, настриг немитої вовни та довжина вовни ярка у віці 14 міс. становила 42-46 кг, 3,8-4,2 кг та 12-14 см. відповідно. У розрахунку на 12-місячний вік їх жива маса становила 36-39 кг, настриг вовни – 3,3-3,6 кг, довжина вовни 7,5-10 см. Тонина вовни знаходилася у межах 58 - 60 якості (23-29 мкм). Жива маса у групі ярка 6-8-місячного віку становила від 36 до 40 кг. Дані показники у подальшому є відправними для проведення порівняльної оцінки одержаних результатів. Завезених тварин та їх нащадків (після річного віку) утримували в умовах окремої виробничої отари за загальноприйнятої у вівчарстві технології та на однаковому рівні годівлі. Молодняк до річного віку вирощували роздільно за статтю в умовах окремої отари.

Оцінку тварин здійснювали з урахуванням вимог чинної "Інструкції з бонітування овець" (2003), живу масу встановлювали шляхом зважування у 12-міс. віці з точністю до 0,5 кг, оцінку якості вовни - згідно з загальноприйнятою методикою (ВАСГНІЛ, 1985), обробку результатів – згідно з методичними прийомами, запропонованими Н.А. Плохинским (1969).

Результати досліджень. На першому етапі досліджень, при бонітуванні вже одержаних із числа завезених ярка вівцематок після першого ягніння (травень 2007 року) в умовах базового господарства було оцінено 182 голови, що вказує на високу збереженість поголів'я – більше 96%. Із них до класу еліта було віднесено 119 голів (65,3%). До першого класу – 61 голова (33,5 %). Лише 2 (1,2%) голови було оцінено другим класом. Це переважно досить крупні тварини, але зі слабкою оброслістю, зрідженою та недостатньо вирівняною за тониною вовною.

Середня жива маса елітних маток весною становила 49,2 кг (від 38 до 65 кг), першокласних – 47,2 кг (від 34 до 59 кг), або на 4,1% менше. Настриги немитої вовни в порівнюваних селекційних групах становили 4,72 та 4,19 кг відповідно (різниця 0,53 кг, або 12,6%). Довжина вовни в межах усієї групи маток знаходилася у межах від 7,5 до 13,0 см. За товщиною вовни найбільш чисельними були тварини з вовною 56 та 58 якості. Їх частка перевищувала 74% (135 голів). Твари-

ни з вовною 50 та 48 якості займали 18,6 % стада (34 голови) , а на решту (13 голів) припадало 7,2 % маток із вовною 60 та 64 якості.

Оцінені вівцематки мали міцну конституцію, добре виражений м'ясо-вовновий тип, гарно виповнені м'язами стегна, спину, шию. Округлий (в реберній частині) тулуб. Усі тварини за типом складчастості відповідали типу С, а за типом оброслості голови - 1-2 балам. Переважна більшість тварин мала задовільну та добру оцінку довжини вовни, але у деяких маток зустрічалася значна забрудненість і вимитість руна на спині, обумовлена недостатньою кількістю жиропоту. Жиропіт мав переважно світло-кремове забарвлення. Разом із тим, поряд із білим кольором у частини тварин відмічався кремовий та жовтозабарвлений жиропіт.

Подальша робота супроводжувалася оцінкою на різних етапах розведення помісного матеріалу з використанням комбінацій генотипів овець ДТ АМВП, олібс (Ол), латвійська темногорова (Лт), мериноландшаф (Мл), суффольк (С) за основними показниками продуктивності та їх мінливості, добором тварин, що відповідають цільовим параметрам створюваного типу овець м'ясного напрямку продуктивності (з вищою інтенсивністю росту молодняка у віці від народження до відлучення від матерів – на 12-15% проти рівня вихідної материнської форми - ДТАМВ П, за живою масою у 12-місячному віці – на 9,5-10%, забійним виходом – на 3-5% зі збереженням якості вовни, що задовольняє вимогам чинних національних і міждержавних стандартів, що висуваються до напівтонкої вовни та утворенням необхідної генеалогічної структури базового господарства.

Для порівняння залучено також дані щодо оцінки продуктивності ровесників таврійського внутрішньопородного типу асканійської тонкорунної породи (ТТАс), вирощених в умовах цього ж господарства. Основні результати оцінки помісних овець проміжних генотипів викладено нами у попередніх публікаціях [7].

На заключному етапі вівцематок проміжних генотипів у подальшому (2011-2013 рр) було використано в підборі до баранів порід Ол та Мл, а на значній частині помісей бажаного типу (еліта та еліта ядро) застосовано підбір із використанням баранів другого покоління за породою олібс для одержання помісей від “розведення у собі” на аналогічних за генотипом матках та ярках із метою підвищення інтенсивності росту, живої маси, покращення м'ясних форм та консолідації цих ознак у нащадків.

Результати оцінки даних варіантів підбору за показниками продуктивності ярки 2012 року народження при бонітуванні у 2013 році представлено в таблиці 1.

Таким чином, на кожному етапі оцінки тварин для подальшого відтворення добиралися особини класу еліта, перевага яких за основним показником – живою масою, над вихідним поголів'ям помісей першого покоління (ДТАМВ х Ол), яке надійшло до господарства, перевищувала 10-12 % та над вимогами чинної “Інструкції з бонітування” тварин материнської породи класу еліта - на 4,5-10,5%. При порівнянні з племінними вівцями вовново-м'ясного напрямку продуктивності таврійського типу асканійської тонкорунної породи, поголів'я яких також розводиться в даному господарстві, перевага за живою масою у тварин бажаних генотипів становить 9,9-10,5%, а помісей першого покоління від використання маток асканійської тонкорунної породи у доборі до баранів Ол - на 9,5-15,3%

Таблиця 1

Основні показники продуктивності та її мінливість у ярок різних генотипів та селекційних рангів 2012 р. народження

Показники	Всього		Клас ЕЛІТА:		1 класу		У т. ч. одинаки		У т. ч. двійні	
	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Помісні від маток ТТАс і баранів ОЛ(F₁) – контрольна 1 група										
Поголів'я	14 голів		14 голів		-		13 голів		1 голова	
Довжина вовни, см	11,9±0,67	11,9	11,9±0,67	11,9	-	-	12,3±0,72	10,2	10,5	-
Жива маса, кг	40,0±0,35 ^{3а}	17,7	40,0±0,35	17,7	-	-	39,7±0,27	16,1	41	-
Настриг вовни, кг	2,9±0,13	9,8	2,9±0,13	9,8	-	-	2,8±0,11	9,65	3,2	-
Лт – контрольна 2 група										
Поголів'я	15 голів		13 голів		2 голів		9 голів		6 голів	
Довжина вовни, см	10,2±0,31	11,7	10,2±0,33	13,1	10,3	-	10,4±0,42	12,1	9,8±0,4	10,0
Жива маса, кг	41,2±1,58	14,9	42,0±1,60	8,4	36,0	-	44,4±1,71	11,5	36,3±1,59	10,7
Настриг вовни, кг	2,33±0,1 ^{3б}	16,9	2,27±0,1	15,9	2,75	-	2,31±0,37	17,5	2,37±0,16	16,3
ДТ Амвп х Ол, F₂ розведення у собі (основний, бажаний генотип)										
Поголів'я	78 голів		69 голів		9 голів		57 голів		20 голів	
Довжина вовни, см	10,4±0,17	14,7	10,3±0,18	14,2	10,9±0,62	17,0	10,6±0,22	15,4	9,8±0,24	10,8
Жива маса, кг	43,0±0,54 ^{3а}	11,5	43,8±0,55	10,4	37,0±1,22	9,8	42,8±0,66	11,6	43,4±1,11	11,5
Настриг вовни, кг	2,8±0,08 ^{3б}	25,2	2,81±0,08	23,6	2,73±0,33	35,7	2,84±0,11	25,9	2,73±0,14	22,6

Продовження таблиці 1

Показники	Всього		Клас ЕЛІТА:		1 класу		У т. ч. одинаки		У т. ч. двійні	
	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

ДТАмвп х Ол (F₂) х Лт (бажаний генотип) - створювана споріднена група

Поголів'я	38 голів		33 голови		5 голів		20 голів		18 голів	
Довжина вовни, см	10,1±0,22	13,3	10,0±0,25	13,2	9,8±0,3	6,9	10,0±0,33	14,9	10,2±0,27	11,3
Жива маса, кг	43,8±0,62 ^{3a}	9,9	44,1±0,65	6,7	40,8±1,21	6,7	44,1±0,84	8,8	43,5±0,21	8,9
Настриг вовни, кг	2,78±0,11 ^{3б}	24,8	2,76±0,10	20,7	2,64±0,49	31,6	2,84±0,13	21,3	2,93±0,14	28,4

ДТАмвп х Ол (F₂) х Мл (бажаний генотип) - створювана споріднена група

Поголів'я	51 голова		45 голів		6 голів		30 голів		21 голова	
Довжина вовни, см	9,9±0,23	16,5	10,0±0,25	16,4	8,8±0,40	11,1	9,9±0,29	15,74	9,9±0,38	17,6
Жива маса, кг	45,4±0,74 ^{3a}	11,6	46,1±0,72	10,5	39,8±2,0	12,32	45,6±0,98	11,8	45,0±1,12	11,35
Настриг вовни, кг	2,86±0,10 ^{3б}	25,53	2,86±0,12	26,9	2,90±0,12	10,54	2,94±0,14	25,8	2,75	24,4

3a – різниці достовірні з контрольною групою 1 (P>0,999), та з контрольною групою 2 (P>0,999).

За детального вивчення якості вовни встановлено (табл. 2), що за основними показниками фізико-технічних властивостей руна та тониною вовни, вівці нового генотипу відповідають вимогам, що висуваються до напівтонкорунних порід. Їх вовна має тонину в межах 26-27 мкм (58 якості) та характеризується високою вирівняністю за цим показником, а руно має достатні захисні властивості проти дії несприятливих погодних умов – рівень вмісту вовнового жиру – 8-8,6%. Крім того, вівці відзначаються високим виходом митої вовни – більше 60%. За цим показником вони не поступаються тваринам асканійської тонкорунної породи (яку можна вважати еталоном).

Таблиця 2

Основні показники, що характеризують якість вовни ярок

Показники	ТТ асканійської тонкорунної породи (контроль)		ДТАМВП х Ол (F2) (бажаний генотип)		Лг (контроль)		ДТАМВ х Ол х Лг (бажаний генотип)	
	М±m	Сv,%	М±m	Сv,%	М±m	Сv,%v	М±m	Сv,%
Кількість, голів	21		13		25		8	
Вовновий жир	9,4±0,03	43,3	8,5±0,03	44,7	8,6±0,02	42,1	8,0±0,03	33,6
Солі поту	12,5±0,02	21,7	15,9±0,06	43,5	17,8±0,04	45,0	16,7±0,05	24,2
Співвідношення жир:піт	1:1,33		1:1,87		1:2,07		1:2,08	
Мінеральні домішки	15,3±0,05	50,8	15,0±0,06	48,8	16,3±0,05	51,1	17,0±0,08	39,7
Мита вовна	62,8±0,10	25,9	60,7±0,17	33,1	57,3±0,09	30,0	58,3±0,17	25,4
Тонина, мкм	22,8±0,09	18,5	27,1±0,12	21,2	26,8±0,13	21,0	27,0±0,14	22,6

За показником тонины вовни, коефіцієнтом її мінливості у штапелі вівці бажаних генотипів є досить однорідними за фенотипом та не поступаються консолідованій напівтонкорунній породі – латвійській темноголовій.

За показниками довжини вовни тварини бажаних генотипів відповідають основним критеріям, що висуваються для напівтонкорунних овець. За вимогами чинного “Положення щодо проведення апробації та реєстрації селекційних досягнень у тваринництві” [10] довжина вовни у овець напівтонкорунного напряму продуктивності повинна становити не менше 8 см, а баранів – 10 см. Судячи з даних таблиці 2, цей показник у ярок бажаних генотипів у 12-міс. віці становить від 9,9 до 10,4 см, що на 24-25% перевищує встановлені вимоги.

Отже за основним показником - живою масою, що характеризує особливість нового селекційного досягнення, тварини бажаних генотипів значно перевищують над вимогами класу еліта, що висуваються до тварин ДТАМВ, а за забійним виходом переважають на 5,5 абсолютних відсотка. При цьому молодняк досягає кондиційної живої маси у віці 9 місяців без інтенсивної відгодівлі. Від нього одержано туші, що відповідають за масою основним критеріям, що висуваються для молоді ягнятини.

У стаді овець базового господарства на кросбредній основі створено одну нову лінію та закладено одну споріднену групу.

Нову заводську лінію започатковано шляхом використання чистопородного барана породи олібс № 957 (жива маса у віці 3 років - 107 кг, настриг немитої вовни –6,9 кг, або 4,04 кг митої, вихід митого волокна - 58,62 % , довжина вовни - 9,0 см, тонина вовни - 28 мкм.) у спеціальному підборі до 15 найбільш скороспілих за показником інтенсивності росту (жива маса не менше 35 кг) помісних ярок (F₂), одержаних від поглинального схрещування ДТАМВ х Ол 8-9-місячного віку. Для подальшої роботи було відібрано приплід від вівцематки № 945 (жива маса у 9-міс. віці - 38 кг, річному-46 кг, довжина вовни - 8,5 см, тонина вовни - 25 мкм, настриг - 1,8 кг), яка у віці 14 місяців ягнилася та вигодувала одностатеву трійню - баранів №№ 02020, 02021 та 02022. При бонітуванні у 14-міс. віці (2008 рік) вони мали живу масу 70, 75 та 75 кг відповідно. Довжина вовни становила 8,5; 8,5 та 9,0 см, тонина - 26-27 мкм., а настриги – 1,9; 2,1 та 2,3 кг митої вовни, коефіцієнт вовновості - 27-30 г митої вовни у розрахунку на 1кг живої маси. Цих баранів було інтенсивно використано у підборі до помісних маток першого і другого покоління за схемою поглинального схрещування. Від них упродовж 2009-2012 рр. було одержано чисельне потомство – продовжувачів лінії. До складу основних та перевіюваних плідників стада входять онуки родоначальника (2010-2011 рр. народження) № № 16332 (син 02020), 16333 (син 02021), 16335 (син 02022), 16739 (син 02020) 16742(син 02022), 16749 (син 02022), 16774 (син 02022), 16786 (син 02021), 16787 (син 02021), та ремонтні баранчики (2012 р. народження) №№ 19632 (02020). Другу гілку даної лінії утворює баран № 16053 (син баранародоначальника № 957 і вівцематки № 1048).

Основні параметри продуктивності вищезначених плідників наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

Продуктивність синів та онуків родоначальника лінії №957

Робочий ідент. №	№ батька	№ матері	Народжений у числі	Жива маса у 3 роки, кг	Настриг вовни, кг	Довжина вовни, см	Тонина вовни, мкм
02020	957	945	3	97	6,6	10,0	26,0
02021	957	945	3	99	6,4	9,5	26,0
02022	957	945	3	94	6,8	9,5	26,0
16053	957	1048	1	111	6,4	12,0	26,0
16332	02020	0719	2	94	7,0	14,0	26,0
16333	02021	0852	2	105	6,0	10,5	26,0
16335	02022	1623	2	97	6,5	10,0	26,0
16739	02020	0811	1	96	6,3	10,5	26,0
16742	02022	16269	2	87	6,9	11,0	28,0
16749	02022	0768	1	92	6,5	11,0	26,0
16774	02022	0774	2	92	7,1	16,0	29,0
16786	02021	0872	1	96	6,9	11,5	27,0
16787	02021	0751	2	90	7,1	11,0	26,0
19632	02020	1877	1	95	6,7	10,0	27,0

Барани, що утворюють дану лінію, мають добре виражені м'ясні форми. У переважній їх більшості відзначається пігментованість покривного волосу коричневими дрібними цяточками на кінцівках та лицевій частині голови.

За результатами ягніння 2013 року добрано вівцематок, що належать за походженням до даної лінії, з рекордною багатоплідністю троє ягнят за останнє ягніння № №0106, 0114,0924, 01000, 01125, 17266, 17288, 17332, 17306, 17345, 20390; молодняк з інтенсивністю росту за 60-денний період вирощування від народження до відлучення від матерів 285-305 г/ добу №№ 07587, 07669, 07720, 07762, 07760, 07788 і інш. Сумарна жива маса ягнят на відлучення від даних маток становить 55-65 кг.

Загальне поголів'я маток бажаного типу належне до даної лінії становить 107 голів.

Нову споріднену групу №024/063 закладено шляхом використання у підборі до найбільш крупних маток генотипу ДТАмвп х Ол (F₂) баранів породи Мл № 024 та 063. Їх жива маса у 3-річному віці - 120 та 130 кг, настриг немітої вовни - 5,2 та 5,7 кг, довжина якої становить 10 та 10,5 см, тонина 22,5 та 23,3 мкм відповідно. Використанням даних плідників переслідувалася мета посилити екстер'єрні ознаки м'ясного типу, збільшити живу масу та інтенсивність росту овець і одержання замкненого руна з більш тонкою вовною одноразово зі зменшенням загальної оброслості тварин (голови, черева, ніг). До основного стада введено 45 дорослих маток, 33 ярки та поставлено на вирощування більше 230 голів молодняку поточного року народження. За результатами випробування якого встановлено перевагу за показником середньодобових приростів на 15% проти ровесників базового генотипу - ДТАмвп х Ол (F₂) від розведення "у собі".

Станом на 01.10.13 р в базовому господарстві з наявних 1166 голів дорослих вівцематок, що за основними показниками продуктивності задовольняють параметрам бажаного типу, 720 голів – тварини класу еліта 2-3 покоління, яких одержано від поглинального схрещування овець ДТ АМВП з породою Ол. Їх жива маса при весняному зважуванні становить 58 кг, а осінньому – 62 кг (вище вимог, що висуваються до класних тварин материнської породи на 9,4 та 17,5% відповідно), довжина вовни 8-10 см, тониною 26-29 мкм, вихід митої вовни -60-64%, вихід ягнят по стаду за 2013 рік становить 149,9 голів у розрахунку на 100 маток. Середньодобовий приріст ягнят за період від народження до відлучення по всьому стаду (1365 голів) – 203 г, у т.ч. по 217 головах баранчиків-одинаків – 234,0 г, та 222 головах ярків - одинаків – 220,7 г., що повністю задовольняє мінімальним вимогам для тварин м'ясного напрямку продуктивності. Стадо є досить консолідованим за даною ознакою. Фенотипова мінливість показника середньодобових приростів у ягнят - одинаків становить 19 %.

Висновки. Оскільки для створення тварин спеціалізованого м'ясного типу використовувалися як батьківські, так і материнські породи, які знаходяться в однаковому типі щодо якості руна (напівтонкорунні), змін типу вовнового покриву потомства фактично не відбулося. Разом із тим, помісі успадковують від плідників вихідної батьківської породи олібс високу інтенсивність росту в ранньому віці, підвищену живу масу у річному віці та відповідні переваги дорослих тварин, а також кращі забійні якості – вихід туші та вирівняність поголів'я щодо віку та кондицій, досягнення забійних параметрів без застосування інтенсивної відгодівлі. Про перерозподіл поживних речовин на пріоритетне формування живої маси над настригом свідчить істотне (більш ніж в 1,3 раза) зменшення коефіцієнту вовновості, проти тварин материнської м'ясо-вовнової породи. Тому, за комплексом вищеозначених ознак, помісей другого - третього покоління, яких одержано за

схемою поглинання генотипу овець ДТАМВ олібсами, та шляхом їх розведення “у собі”, слід вважати базовим варіантом овець спеціалізованого м’ясного напрямку продуктивності. Враховуючи те, що в Україні є невеликі за чисельністю поголів’я чистопородні стада-репродуктори овець породи олібс та меріноландшаф, популяцію створених овець у м’ясному типі слід розглядати, як відкриту для використання плідників вихідних поліпшуючих батьківських порід у коригуючих підборах, що не протирічить сучасним канонам селекції і створення порід у молочному скотарстві, конярстві та існуючій світовій практиці виведення овець спеціалізованого м’ясного напрямку продуктивності.

Бібліографічний список

1. Помітун І.А. Резерви підвищення інтенсивності відтворення овець/ Помітун І.А., Косова Н.О., Рязанов П.О.// Вівчарство: Міжвідомчий темат. наук. зб. – Нова Каховка. ПИЕЛ, 2011. –Вип. 36. –С. 55–61.
2. Шуваєв В.Т. Современное направление селекции в овцеводстве Днепропетровщины / В.Т. Шуваєв // Шляхи розвитку тваринництва в ринкових умовах.– Дніпропетровськ, ДАУ. –2003. – С.91–95.
3. Пушкарев М.Г. Овцеводство Удмуртии / М.Г. Пушкарев // Матеріали Міжнар. наук.–практ. конф. Стан та перспективи розвитку вівчарства в Україні. 16–17 травня 2013 р. Дніпропетровськ. 2013.– С. 138–141.
4. А.Н. Ульянов Рост и развитие чистопородных ягнят северокавказской мясо-шерстной породы и ее помесей с породой тексель/ Ульянов А.Н., Куликова А.Я., Шестаков А.Ю. // Овцы, козы, шерстяное дело. –2001. №3. –С.20–21.
5. Васмут Р. Приспособление овцеводства к товарно–денежному хозяйству / Васмут Р.// Вівчарство: Вівчарство: Міжвідомчий темат. наук. зб.–К.: Аграрна наука. –1998. –Вип. 30. – С.21–28.
6. Помитун И.А. Использование селекционных достижений для формирования конкурентноспособного тонкорунного мясо–шерстного овцеводства /И.А. Помитун// Вівчарство: Міжвідомчий темат. наук. зб.–К.: Аграрна наука. – 1998. –Вип. 30. – С.39–46.
7. Помітун І.А. Продуктивність вихідних форм та проміжних генотипів при створенні нового типу овець мясного напрямку / І.А. Помітун, Н.О. Косова, П.О. Рязанов, Н.В. Бойко та ін.// Матеріали Міжнар. наук.–практ. конф. Стан та перспективи розвитку вівчарства в Україні.. 16–17 травня 2013 р. Дніпропетровськ. 2013.– С. 118–124.
8. Южная мясная порода овец /
[www: youtube.com/watch?v=iaVVVtL0bv_4/](http://www.youtube.com/watch?v=iaVVVtL0bv_4) 2013.
9. В России выведена новая порода овец – западносибирская мясная //www: atmagro.ru/2013/03/20/myasnye-porody-ovec
10. Положення з проведення апробації селекційних досягнень у тваринництві. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 02.07.2012, № 385.

ФОРМИРОВАНИЕ ЖЕЛАТЕЛЬНЫХ ГЕНОТИПОВ, ГЕНЕАЛОГИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ СТАДА И РЕЗУЛЬТАТЫ ОЦЕНКИ ОВЕЦ, СОЗДАВАЕМОГО СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОГО МЯСНОГО НАПРАВЛЕНИЯ ПРОДУКТИВНОСТИ

Помітун І.А., Косова Н.О., Рязанов П.О., Бойко Н.В., Помітун Л.І., Кравцов А.В., Інститут тваринництва НААН

Раскрыто приемы получения желательных генотипов, особенности генеалогической структуры и отражены показатели продуктивности овец, создаваемого типа специализированного мясного направления продуктивности, на основе кроссбридинга с использованием животных днепропетровского типа асканийской м'ясо-шерстной породы, олибс, латвийской темноголовой породы и ериноландшаф. Доказано, что животные желательных генотипов имеют существенные преимущества над исходной материнской формой по показателям интенсивности роста, живой массы, убойным качествам, а по типу руна относятся к полутонкорунным.

Ключевые слова: овцы, мясное направление, сочетаемость генотипов, генеалогическая структура, продуктивность.

FORMATION OF PREFERABLE GENOTYPES, GENEALOGICAL STRUCTURE OF STOCK AND RESULTS BY SHEEP ASSESSMENT OF CREATED SPECIFIC MEAT DIRECTION IN PRODUCTIVITY

I.A.Pomytun, N.O.Kosova, P.O.Riazanov, L.I.Pomytun, A.V.Kravtsov, Institute Of Animal Science UAAS

The study revealed procedures destined to receive preferable genotypes, peculiarities of genealogical structure and reflected productivity characteristics of sheep of created specific meat direction in productivity, on the basis of cross-breeding using animals from Dnipropetrovsk Ascanian sheep breed, raised for meat and wool, and Latvian dark-headed and Merinolandschaf breeds. It was proved, that animals with preferred genotypes had essential advantages above original female parent by indexes of growth intensity, body weight, slaughter features and related to the fine-wool sheep by fleece type.

Keywords: sheep, meat direction, genotypes combining ability, genealogical structure, productivity.